Minister
Sprawiedliwości

DWOiP-VI.053.1.2026

Warszawa, 21 października 2026 r.

Pani
Sylwia Gregorczyk-Abram
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Rzecznik,

w odpowiedzi na wystąpienie dotyczące problemów związanych z udostępnianiem Rzecznikowi Praw Obywatelskich akt postępowań egzekucyjnych oraz informacji o ich przebiegu przez komorników sądowych, uprzejmie informuję, że Minister Sprawiedliwości w pełni podziela stanowisko zaprezentowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich i podjął już stosowne działania legislacyjne.

Przedstawiona w wystąpieniu problematyka, w szczególności podnoszone w nim rozbieżności w praktyce udostępniania akt egzekucyjnych i udzielania informacji przez komorników sądowych, a także wątpliwości interpretacyjne odnoszące się do zakresu obowiązku zachowania przez komorników sądowych tajemnicy zawodowej, zasługują na szczególną uwagę. Minister Sprawiedliwości dostrzega, że brak jednolitego podejścia do wskazanych zagadnień utrudnia podejmowanie przez Rzecznika Praw Obywatelskich działań na rzecz ochrony praw obywateli, co w przypadku postępowań egzekucyjnych może prowadzić do powstania nieodwracalnych skutków prawnych i istotnie ograniczać możliwość udzielenia obywatelom efektywnej ochrony.

Odnosząc się do kwestii prawnych podniesionych w wystąpieniu, należy wskazać, że zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264) Rzecznik jest uprawniony do żądania przedłożenia informacji o stanie sprawy prowadzonej przez sądy, a także prokuraturę i inne organy ścigania, jak również do żądania udostępnienia do wglądu w Biurze Rzecznika akt sądowych i prokuratorskich oraz akt innych organów ścigania po zakończeniu postępowania i zapadnięciu rozstrzygnięcia. Jednocześnie, stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, organy, organizacje i instytucje, do których Rzecznik się zwraca, są obowiązane współdziałać z nim i udzielać mu pomocy, w szczególności poprzez zapewnienie dostępu do akt i dokumentów. Przepis ten nie obejmuje jednak uprawień Rzecznika do żądania przedłożenia informacji o stanie sprawy prowadzonej przez komornika sądowego ani też żądania udostępnienia do wglądu w Biurze Rzecznika akt egzekucyjnych.

Jednocześnie, art. 27 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 881) nakłada na komorników sądowych obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej. Regulacja ta określa obowiązek zachowania w tajemnicy okoliczności sprawy, o których komornik powziął wiadomość w związku z wykonywaniem czynności, przewidując jednocześnie przypadki ustania tego obowiązku lub zwolnienia z niego. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej przez komorników sądowych nie ma wprawdzie charakteru absolutnego, jednakże ustawowe wyjątki w jej dochowaniu nie obejmują wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich.

W tym kontekście należy w pełni podzielić twierdzenie, że obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej przez komorników sądowych stanowi przeszkodę w realizacji ustawowych uprawnień Rzecznika Praw Obywatelskich.

Uprawnienia wynikające z art. 13 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich oraz skorelowany z nimi obowiązek współdziałania, określony w art. 17 tej ustawy należy interpretować z uwzględnieniem celu, jakim jest zapewnienie Rzecznikowi rzeczywistej możliwości zbadania spraw przedstawianych przez obywateli. Nie może budzić wątpliwości, iż w katalogu spraw ważkich dla obywateli, które powinny podlegać kontroli Rzecznika Praw Obywatelskich, znajdują się również sprawy egzekucyjne, a komornicy sądowi - jako funkcjonariusze publiczni wykonujący zadania z zakresu szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości - winni skutecznie współpracować z Rzecznikiem Praw Obywatelskich w granicach przysługujących mu ustawowych kompetencji.

Rozbieżności w dotychczasowej praktyce oraz odmienne stanowiska prezentowane przez poszczególne organy nadzoru i samorząd zawodowy komorników, wskazują na konieczność doprecyzowania obowiązujących przepisów w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych oraz zapewnienia jednolitego stosowania prawa.

Z tych względów, Minister Sprawiedliwości widzi potrzebę niezwłocznego uregulowania relacji pomiędzy obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej przez komornika sądowego, a uprawnieniami Rzecznika Praw Obywatelskich do uzyskiwania informacji i dostępu do akt postępowań egzekucyjnych.

Wobec powyższego, stosowne propozycje przepisów, wypełniających przedmiotową lukę prawną, zostały włączone do prowadzonych w Ministerstwie Sprawiedliwości prac legislacyjnych nad zmianami przepisów odnoszących się do wykonywania zawodu komornika sądowego, w tym przepisów ustawy o komornikach sądowych i ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych.

Zagadnienia przedstawione przez Panią Rzecznik, dotyczące zapewnienia skutecznego dostępu do akt egzekucyjnych i informacji o stanie prowadzonych postępowań, zostaną uwzględnione w toku toczących się prac jako istotny postulat legislacyjny.

Minister Sprawiedliwości przywiązuje istotną wagę do tego, aby projektowane rozwiązania prawne zapewniały z jednej strony prawidłowe wykonywanie ustawowych obowiązków przez komorników sądowych, w tym ochronę informacji objętych tajemnicą zawodową, z drugiej zaś nie stanowiły nieuzasadnionej bariery w realizacji zadań konstytucyjnego organu ochrony praw i wolności człowieka i obywatela.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Sprawiedliwości
Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/